

Introducció a la Recerca en Llengua i Literatura

Codi: 43018

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4313767 Llengua Espanyola, Literatura Hispànica i Espanyol com a Llengua Estrangera	OT	0	0

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Margarita Freixas Alas

Correu electrònic: Margarita.Freixas@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Equip docent

Daniel Fernandez Rodriguez

Prerequisits

Atès que aquesta assignatura està pensada per a alumnes que de forma optativa volen explorar la recerca es recomana estar cursant o haver cursat la matèria de Principis i mètodes. Així mateix, és convenient tenir formació en un grau humanístic que permeti a l'alumnat comptar amb una base formativa en les principals línies metodològiques de les humanitats i en els grans paradigmes de reflexió dels segles XX i XXI. Es considera especialment, encara que no és imprescindible, la formació en llengua i literatura espanyoles.

Objectius

Mostrar, amb exemples pràctics, les condicions que defineixen la recerca en llengua i en literatura, els eixos en què s'organitzen les disciplines i la relació entre la teoria i les dades. Introduir a l'estudiant en els principals paradigmes teòrics i les corresponents aplicacions pràctiques des de les quals s'ha pensat la recerca en llengua i literatura espanyoles.

Competències

- Comentar un text des del punt de vista filològic, lingüístic i literari.
- Descriure l'estructura de la llengua espanyola.
- Dissenyar i dur a terme un treball de recerca sobre qualsevol tema relacionat amb l'àmbit d'estudis del màster
- Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, tot i ser incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit.
- Realitzar una exposició oral sobre qualsevol tema relacionat amb l'àmbit d'estudis del màster.

- Relacionar els autors i els textos literaris escrits en espanyol amb les recerques recents sobre les tradicions europees des de l'Edat Mitjana fins a l'actualitat.
- Tenir coneixements que aportin la base o l'oportunitat de ser originals en el desenvolupament o l'aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
- Tenir un domini d'especialista de les principals orientacions en l'estudi de la transmissió textual i de les diferents fases de l'edició d'un text.
- Utilitzar els recursos bibliogràfics i tecnològics propis de la recerca lingüística i literària.

Resultats d'aprenentatge

1. Adaptar el contingut d'una exposició, oral i escrita, a les característiques de l'auditori.
2. Aplicar els conceptes i les eines que capaciten per a l'argumentació gramatical a l'anàlisi de les dades de l'espanyol.
3. Aplicar les tècniques i els mètodes propis del comentari filològic de textos.
4. Argumentar la pertinència dels propis judicis sobre un tema determinat de l'àmbit del màster.
5. Elaborar un esquema explicatiu sobre un problema lingüístic o literari de l'àmbit del màster i reformular-lo en funció de la introducció de noves idees.
6. Esquematitzar i comparar les idees en les quals se sustenten diferents treballs sobre un mateix fenomen lingüístic o literari.
7. Identificar els indicis lingüístics que permeten inserir un autor o un text literari en un gènere o un corrent determinats en funció dels seus usos del llenguatge segons les recerques fetes en aquest camp.
8. Identificar els indicis literaris que segons les últimes publicacions permeten inserir un autor o un text literari en un gènere o un corrent determinats.
9. Interpretar críticament la bibliografia relacionada amb un dels temes d'estudi de l'àmbit del màster.
10. Interpretar críticament la bibliografia, procedent de diferents perspectives d'anàlisi, sobre els temes d'estudi del mòdul.
11. Interpretar de manera crítica la bibliografia i la informació recollides relacionades amb l'àmbit d'estudi del mòdul.
12. Planificar les etapes de desenvolupament d'un pla d'acció sobre un dels problemes del màster.
13. Planificar una exposició escrita l'objectiu de la qual sigui defensar la pròpia posició respecte a un dels temes d'estudi del màster.
14. Planificar una exposició oral l'objectiu de la qual sigui defensar la pròpia posició respecte a un dels temes d'estudi del màster.
15. Presentar i disposar gràficament un text i el seu aparell de variants amb els mitjans d'impressió o electrònics disponibles per poder relacionar i comprendre les dades proporcionades en l'aparell crític.
16. Realitzar recerques bibliogràfiques i d'informació utilitzant els mitjans tecnològics propis dels estudis lingüístics i literaris.
17. Relacionar els models explicatius elaborats amb idees procedents d'altres camps relacionats i modificar-los adequadament.
18. Utilitzar la terminologia pròpia dels estudis lingüístics i literaris per a l'elaboració del TFM.

Continguts

I. Introducció a la recerca en llengua

1. L'estudi científic del llenguatge. Teoria, models i dades. Observació, descripció i explicació. Llengua interna i llengua externa. Competència i actuació. Llengua oral i llengua escrita.
2. El mètode experimental en l'estudi del llenguatge. Constitució d'un corpus. Els exemples. Tècniques d'obtenció, organització i explotació de dades. Anàlisi i interpretació.
3. L'anàlisi de les dades en la recerca gramatical. La introspecció. Gramaticalitat vs. acceptabilitat.
4. Procés de redacció d'un treball de recerca. Selecció temàtica. La bibliografia com a font de suport. Controvèrsies teòriques i pràctiques: discussió i argumentació. Monografia, ressenya o recensió.

II. Introducció a la recerca en literatura

1. L'estudi científic de la literatura. Els textos. Els mètodes d'investigació literària. La crítica literària, la teoria literària i la història literària.

2. L'anàlisi dels textos literaris. Manuals i bibliografia. Biblioteques, arxius i bases de dades. L'*usus scribendi* i els problemes d'autoria. Fonts i intertextualitat.

3. L'edició de textos. Edició i edició crítica. Crítica textual. Puntuació. Anotació. Pròleg i estudi.

4. Procés de redacció d'un treball de recerca. Les hipòtesis de partida. Planificació del treball. Índex i esborranys. La introducció, l'estat de la qüestió i les conclusions. La cura de l'estil.

Metodologia

L'aprenentatge d'aquesta assignatura per part de l'alumne es distribueix de la manera següent:

Activitats dirigides. Aquestes activitats es divideixen en classes magistrals i en seminaris i pràctiques dirigits pel professor, en què es combinarà l'explicació teòrica amb la discussió dels textos.

Activitats supervisades. Es tracta de tutories programades pel professor, dedicades a la correcció i comentari de problemes en els diferents nivells d'anàlisi literària.

Activitats autònomes. Aquestes activitats inclouen tant el temps dedicat a l'estudi personal com a la realització de treballs i comentaris analítics.

Activitats d'avaluació. L'avaluació de l'assignatura es durà a terme mitjançant proves escrites.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques i pràctiques	40	1,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18
Tipus: Supervisades			
Tutories	27	1,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18
Tipus: Autònomes			
Preparació, estudi, elaboració de treballs	70	2,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18

Avaluació

L'avaluació consistirà en tres proves, una corresponent a la part de Llengua (40% de la nota) i una altra a la de Literatura (40%). L'extensió de cadascuna de les proves no superarà les 10 pàgines. En el Campus Virtual s'indicaran les característiques i les dates d'entrega. El 20% restant de la qualificació s'obtindrà a partir d'una prova de seguiment de les lectures obligatòries. Els estudiants han de presentar totes les proves i han d'obtenir una mitjana de 5 per aprovar. Per obtenir la mitjana es requereix haver obtingut una nota de 3,5 com a mínim en cadascuna de les proves.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Control de lectures	20%	3	0,12	2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 17, 18
Exercici d'avaluació (literatura)	40%	5	0,2	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18

Bibliografia

BIBLIOGRAFÍA BÁSICA

Blecua, A. (1983): *Manual de crítica textual*. Madrid: Castalia.

Booth, W., C. Gregory, G. Colomb y J. Williams (2001): *Cómo convertirse en un hábil investigador*. Barcelona: Gedisa.

Bosque, I & V. Demonte, eds. (1999): *Gramática descriptiva de la lengua española*, 3 vols. Madrid: Espasa Calpe.

Chalmers, A. F. (1982): *¿Qué es esa cosa llamada ciencia?* Madrid: Siglo XXI.

Colobrans, J. (2001): *El doctorando organizado*. Zaragoza: Mira Editores.

Eco, U. (2002): *Cómo se hace una tesis*. Barcelona: Gedisa [1977].

García de la Fuente, O. (1994): *Metodología de la investigación científica*. Madrid: Ediciones CEES.

Guillén, C. (1985): *Entre lo uno y lo diverso. Introducción a la literatura comparada*. Barcelona: Crítica.

Hualde, J. I., A. Olarrea, y E. O'Rourke (eds.) (2012): *The Handbook of Hispanic Linguistics*. Malden: Wiley-Blackwell.

Kertész, A. y C. Rakósi (2012): *Data and Evidence in Linguistics. A Plausible Argumentation Model*. Cambridge: CUP.

Litosseliti, L. (ed.) (2010): *Research Methods in Linguistics*. London: Bloomsbury.

Muñoz-Alonso López, G. (2003): *Técnicas de investigación en ciencias humanas*. Madrid: Dykinson.

Molina, H. B. (2004): "La ciencia literaria y el método de investigación", en V. M. Castel, S. M. Aruani y V. C. Ceverino (eds.), *Investigación en ciencias humanas y sociales: del ABC disciplinar a la reflexión metodológica*, Editorial de la Facultad de Filosofía y Letras de la Universidad de Cuyo, pp. 225-250.

Montaner Frutos, A. (1999): *Prontuario de bibliografía: pautas para la realización de descripciones, citas y repertorios*. Gijón: TREA.

Paun de García, S. (2004): *Manual práctico de investigación literaria*. Madrid: Castalia.

Podesva, R. J. y D. Sharma (eds.) (2013): *Research Methods in Linguistics*. Cambridge: CUP.

Polacco, M. (1998): *L'intertestualità*. Roma-Bari: Editori Laterza.

Primo Yúfera, E. (1994): *Introducción a la investigación científica y tecnológica*. Madrid: Alianza.

Prolope (2008): *La edición del teatro de Lope de Vega: las «Partes» de comedias. Criterios de edición*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona.

RAE (2009): *Nueva gramática de la lengua española*. Madrid, Espasa.

Thompson, S. (1955-1958): *Motif-Index of Folk Literature. A classification of narrative elements in folktales, balads, myths, fables, medieval romances, exempla, fabliaux, jest-books and local legends*. Copenhagen y Bloomington: Indiana University Press. 6 vols.

Walker, M. (2000): *Cómo escribir trabajos de investigación*. Barcelona: Gedisa.